

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 43/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, advokátkou, Kozárovce 632, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/61/2022 zo 7. septembra 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo/52/2023 z 28. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. novembra 2023 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 46 (v bližšie nešpecifikovanom odseku, pozn.), čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Alternatívne navrhuje zrušiť len uznesenie najvyššieho súdu a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať mu finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4T/105/2019 z 28. apríla 2022 bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období uvedenom v tomto rozsudku kontaktoval poškodenú [REDAKOVANÉ] (predtým [REDAKOVANÉ]; ďalej len „poškodená“) prostredníctvom SMS správ a elektronickej komunikačnej služby napriek tomu, že mu poslala výzvu, aby ju nekontaktoval, čím vzhľadom na obsah zaslaných správ u nej zhoršil kvalitu jej života,

vzbudil u nej strach o jej život a zdravie, ako aj o život a zdravie jej rodiny. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov, ktorého výkon bol podmienene odložený s určením skúšobnej doby v trvaní 12 mesiacov. Proti rozsudku okresného súdu uplatnil sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením krajského súdu s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Dovolanie sťažovateľa, ktoré podal proti uzneseniu krajského súdu, bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Rozsudok okresného súdu a napadnuté uznesenia sú odôvodnené deficitne, svojvoľne a zakladajú sa na nesprávnom právnom posúdení skutku, ktorý bol sťažovateľovi daný za vinu. Dôkazy boli zo strany všeobecných súdov vyhodnotené bez starostlivého uváženia a selektívne (len v neprospech sťažovateľa). Spáchanie skutku nebolo preukázané, a to najmä s poukazom na to, že odsúdenie sťažovateľa je opreté výhradne o nedôveryhodné svedecké výpovede poškodenej a jej manžela. Obhajobou navrhnuté dôkazy neboli vykonané bez náležitého vysvetlenia. Možnosť podstatného zhoršenia kvality života poškodenej neskúmal znalec. Pre naplnenie objektívnej stránky prečinu nebezpečného prenasledovania nepostačuje možnosť zhoršenia kvality života, ale také zhoršenie musí aj nastať. To nebolo preukázané. Sťažovateľ poškodenú neobťažoval dlhodobo [§ 138 písm. b) Trestného zákona], intenzívne a nešlo ani o nebezpečné kontakty. Sťažovateľ nekonal v úmysle predpokladanom v § 360a ods. 1 Trestného zákona, ale v smútku z náhleho rozchodu s poškodenou. V ďalšej argumentácii sťažovateľ nesúhlasí ani so záverom krajského súdu, že narušenie vzájomnej dôvery medzi poškodenou a jej manželom nevieslo do rozhodovania pochybnosti o skutkových záveroch. Ak ide o výzvu poškodenej na nekontaktovanie zaslanú sťažovateľovi, tak nie je zrejmé, kto a v akom čase tento kľúčový dôkaz založil do vyšetrovacieho spisu. Odsúdenie sťažovateľa sa uskutočnilo v rozpore s vnútroštátnym právom a nesledovalo zákonný cieľ, čím zasiahlo do jeho práva na súkromie.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd podotýka, že s poukazom na § 45 zákona o ústavnom súde je rozsahom ústavnej sťažnosti viazaný. Ak sťažovateľ v dôvodoch ústavnej sťažnosti (bod 22 a nasl.) vyjadruje nespokojnosť aj s rozsudkom okresného súdu, tak pre ústavný súd je rozhodné, že v petite sťažnosti neoznačil okresný súd za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd sa pritom ústavnou sťažnosťou môže zaoberať len v rozsahu, v akom ho sťažovateľ určil v petite, kde označuje za porušovateľa

svojich práv len najvyšší súd a krajský súd (m. m. napr. III. ÚS 506/2023). V tejto súvislosti je však pre ústavný súd rozhodujúce, že sťažovateľ sa bránil proti rozsudku okresného súdu dostupným opravným prostriedkom – odvolaním (m. m. IV. ÚS 434/2024). Ústavný súd by preto nemal právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu ani v prípade, ak by bol zahrnutý v petite ústavnej sťažnosti, keďže ho už preskúmal na odvolanie sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Ústavný súd tak v súlade so svojou rozhodovacou praxou (m. m. II. ÚS 482/2024) nevyzýval sťažovateľa na doplnenie petitu o rozsudok okresného súdu, pretože ústavná sťažnosť by musela byť v tomto rozsahu odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre deficit právomoci na jej prerokovanie.

6. Rozsah ústavnej sťažnosti je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 46, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru. Námietku porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy tak ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti s opätovným poukazom na viazanosť sťažnostným návrhom (§ 45 zákona o ústavnom súde) vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Pre úplnosť ústavný súd podotýka, že všetky sťažovateľom namietané nedostatky pri rešpektovaní jeho základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru je možné zaradiť pod referenčné normy zhmotnené v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti o čl. 48 ods. 1 ústavy.

7. Napokon ústavný súd v rámci všeobecných východísk poznamenáva, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v priebehu súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 435/2023). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) rozsudku okresného súdu a napadnutých uznesení pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a v organickej celistvosti.

IV.1. K uzneseniu krajského súdu:

8. Možnosť napadnutia uznesenia krajského súdu ústavnou sťažnosťou je v danom kontexte limitovaná princípom subsidiarity. Vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním, pozn.), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022, IV. ÚS 432/2024). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. V ústavnej sťažnosti je zároveň možné uplatniť také námietky proti rozhodnutiu napadnutému dovolaním (v danom prípade uznesení krajského súdu, pozn.), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti sa vtedy považuje za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde (m. m. napr. II. ÚS 482/2024)

9. V okolnostiach aktuálnej veci podal sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré oprel o dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. Dovolanie odôvodnil v podstatnej miere totožnými námietkami ako ústavnú sťažnosť. Najvyšší súd dovolanie vyhodnotil v jeho parciálnej časti ako také, ktorým sa sťažovateľ domáhal revízie správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo je však z dovolacieho prieskumu s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) vylúčené. Najvyšší súd poukázal, že (i) námietka smerujúca proti spôsobu hodnotenia dôkazov, (ii) námietka atakujúca nevykonanie dokazovania v rozsahu navrhovanom sťažovateľom, ak nejde o situáciu, že by sa súd návrhmi obvineného vôbec nezaoberal (čo nebol prípad sťažovateľa), ako aj (iii) námietka smerujúca k dôkaznému neustáleniu subjektívnej stránky prečinu nebezpečného prenasledovania v podstate smerujú práve k zmene správnosti a úplnosti zisteného skutku. Z týchto dôvodov považoval ústavný súd lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde) a s poukazom na predošlý bod odôvodnenia tohto uznesenia vykonal jeho vecný (tzv. kvázimeritórny) prieskum v rozsahu, v ktorom bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania dovolacej argumentácie *a limine*.

10. K námietke sťažovateľa súvisiacej so závermi dôkazného procesu ústavný súd východiskovo poznamenáva, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len v tých prípadoch, v ktorých došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárných rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

11. Ak ide o námietku nedostatkov v hodnotení dôkazov, na podklade ktorých bola zistená sťažovateľova vina, tak ústavný súd primárne poukazuje na závery uvedené na s. 6 a nasl. rozsudku okresného súdu. Odtiaľ vyplýva, že vina sťažovateľa bola ustálená na podklade správ, ktoré zasielal poškodenej, s tým, že okresný súd poukázal aj na konkrétny obsah týchto správ. Následne upriamil pozornosť na výzvu poškodenej, ktorú adresovala sťažovateľovi v tom smere, aby ju viac nekontaktoval. Okresný súd teda neustálil vinu sťažovateľa výlučne na základe tvrdených nedôveryhodných výpovedí dvoch svedkov, ako vyplýva z ústavnej sťažnosti. Súčasne okresný súd poukázal aj na ďalšie dôkazy, ako sú podacie lístky a výpisy z účtu poistenca zdravotnej poisťovne, ktoré nasvedčovali tomu, že poškodená trpí ochoreniami aj v dôsledku konania sťažovateľa. Následne po ukončení konania sťažovateľa sa jej zdravotný stav zlepšil. Okresný súd sa na s. 10 svojho rozhodnutia vyrovnal aj s tvrdeniami sťažovateľa o nedoručení už poukazovanej výzvy,

pričom podotkol, že tieto tvrdenia považuje na špekulatívne. Dôkazy predložené poškodenou považoval pritom za vierohodné aj s poukazom na ďalšie konkrétne dôkazy (výpovede svedkov). Zo s. 11 rozsudku okresného súdu vyplýva aj to, prečo okresný súd neuveril tvrdeniu sťažovateľa, že niektoré správy adresoval prostredníctvom poškodenej manželovi poškodenej, a nie samotnej poškodenej.

12. V nadväznosti na závery okresného súdu krajský súd v podstate totožne podotkol, že vina sťažovateľa bola zistená nielen na podklade výpovedí svedkov, ale predovšetkým so zreteľom na obsah listinných dôkazov. Tie mali v stručnosti svedčiť o tom, že sťažovateľ poškodenú kontaktoval napriek tomu, že ho vyzvala, aby od toho upustil (s. 15 uznesenia krajského súdu). Ústavný súd tak sumarizuje, že hodnotenie dôkazov sa neuskutočnilo len selektívne a v neprospech sťažovateľa. Všeobecné súdy sťažovateľovi primeraným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlili, prečo neuverili jeho tvrdeniam a, naopak, z akého dôvodu považovali dôkazy svedčiace v jeho neprospech za hodnoverné.

13. Pokiaľ ide o ďalšiu sťažnostnú argumentáciu, sťažovateľ tvrdí, že nebol preukázaný jeho úmysel privodiť poškodenej následky vyžadované v skutkovej podstate trestného činu nebezpečného prenasledovania. Pre ústavný súd je však podstatné, že sťažovateľ sa poškodenej vyhrážal jednak zverejnením jej nahých fotografií na internete, jednak aj v ďalších aspektoch, a to prostredníctvom zverejnenia ďalších fotografií a iných dôkazov o jej pomeroch s inými mužmi, ako aj zverejnením komunikácie poškodenej s jej manželom (s. 9 rozsudku okresného súdu). Ako vyplýva z výrokovej časti rozsudku okresného súdu, sťažovateľ posielal poškodenej správy, ktorých obsahom boli viaceré vulgarizmy a ďalšie vyhrážky. Vyhrážka v kontexte § 360a ods. 1 Trestného zákona pritom musí byť vážne mienená, avšak nie z hľadiska úmyslu jej naplnenia, ale z hľadiska úmyslu jej vyslovenia, teda, že ju človek chcel vysloviť a mala pôsobiť ako vyhrážka do tej miery, že bola spôsobilá vyvolať následok trestného činu nebezpečného prenasledovania (Kolesár, J., Burda, E. In Burda, E., Čentíš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár – 2. diel. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011). V tomto kontexte preto nemožno priznať pozitívnu ústavno-právnu validitu argumentu o nenaplnení subjektívnej stránky trestného činu nebezpečného prenasledovania, tak ako je postulovaná v § 360a ods. 1 Trestného zákona.

14. Ústavný súd uzatvára, že z uznesenia krajského súdu, čo sa týka dôvodov posúdeného v spojitosti s rozsudkom okresného súdu, rezultujú skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy pojali za podklad pre rozhodovanie a s poukazom na ktoré ustálili ústavne konformný záver o spáchaní trestnej činnosti, ktorá bola sťažovateľovi daná za vinu. Nemožno preto priznať dôvodnosť sťažnostnej argumentácii, podľa ktorej všeobecné súdy hodnotili dôkazy svojvoľne, nevyrovnali sa so skutkovými pochybnosťami a neustálili naplnenie subjektívnej stránky daného trestného činu. Zo záverov ustálených všeobecnými súdmi nevyplýva hodnotenie dôkazov, pri ktorom by absentoval rozumný základ v tom smere, že by z výsledku dôkazného procesu nevyplývali okresným súdom a krajským súdom prijaté závery. Tvrdenia sťažovateľa sú v značnej časti polemikou s názorom a voľným hodnotením dôkazov vykonaným zo strany všeobecných súdov, pričom ich ústavno-právna argumentácia prezentovaná v ústavnej sťažnosti je minimálna. Ide skôr o vlastný hodnotiaci úsudok skutkového stavu veci, k čomu ústavný súd uvádza, že do obsahu uvedených práv sťažovateľa nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Za porušenie základných práv a slobôd nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (m. m.

napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 464/2024, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tomto rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pokiaľ ide o argument smerujúci k tomu, že súdy odmietli vykonať sťažovateľom navrhnuté dôkazy, neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ danú dôvodovú líniu prednáša vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, ako aj v relácii k uzneseniu najvyššieho súdu. Sťažovateľ však získal konkrétne odpovede na to, prečo nebolo potrebné (možné) vykonať ďalšie ním navrhované dôkazy, od najvyššieho súdu (bod 17 dôvodov tohto uznesenia). Podľa princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že v rozsahu avizovanej námietky nemá právomoc preskúmať uznesenie krajského súdu, keďže ho už preskúmal na základe dovolania najvyšší súd, ktorý bol v predmetnom rozsahu oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť v rozsahu smerujúcom proti uzneseniu krajského súdu v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K uzneseniu najvyššieho súdu:

16. V súvislosti s uznesením najvyššieho súdu ústavný súd východiskovo akcentuje, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. napr. III. ÚS 122/2021, III. ÚS 100/2022).

17. Ak ide o námietku nevykonania sťažovateľom navrhnutých dôkazov, najvyšší súd túto argumentačnú líniu uplatnenú aj v dovolaní v podstate preskúmal vecným spôsobom vo svetle kvality odôvodnenia korešpondujúcich záverov všeobecných súdov. Bez potreby podrobného recipovania uvádzaných úvah poukazuje ústavný súd predovšetkým na body 25 a 26 dôvodov uznesenia najvyššieho súdu. Na týchto miestach sa najvyšší súd prevažne odkazovacím spôsobom stotožnil so skoršími závermi, odkiaľ vyplývajú konkrétne príčiny nevykonania, resp. odmietnutia vykonania danej dôkaznej matérie. Sťažovateľom navrhnuté dôkazy neboli vykonané pre nedostatok opodstatnenosti a súvislosti s danou vecou (netýkali sa konania, ktorého sa sťažovateľ mal dopustiť, pričom rozhodné skutkové okolnosti boli preukázané ďalšími dôkazmi), nezákonný spôsob ich zabezpečenia, ako aj s poukazom na to, že mali charakter súkromných prejavov. Ústavný súd pritom v zhode so závermi najvyššieho súdu konštatuje, že obdobné závery vyplývajú aj zo s. 11 a s. 12 rozsudku okresného súdu. Pokiaľ teda okresný súd na tomto konkrétne

ustálenom podklade uzavrel, že na podklade vykonaných priamych aj nepriamych dôkazov a po ich vyhodnotení jednotlivo aj v ich súhrne dospel k jednoznačnému záveru, že sťažovateľ spáchal prečin nebezpečného prenasledovania, tak ústavný súd nemá dôvod do týchto záverov zo svojej pozície vstupovať. Nevykonanie ďalších sťažovateľom generovaných dôkazov nebolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda ústavno-právne nekorektné.

18. Obsahom ďalšej sťažnostnej námietky bolo tvrdenie, že pre naplnenie objektívnej stránky prečinu nebezpečného prenasledovania nestačí možnosť podstatného zhoršenia kvality života, ale také zhoršenie musí aj nastať. Ústavný súd v reakcii upriamuje pozornosť na bod 46 dôvodov uznesenia najvyššieho súdu, odkiaľ rezultuje opačný záver, a to že podstatné zhoršenie kvality života nemusí reálne nastať. Na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty daného trestného činu postačuje aj možnosť zhoršenia kvality života poškodenej podstatným spôsobom. Uvedený záver najvyššieho súdu sa ústavnému súdu nejaví ako arbitrárny, pričom dodáva, že sťažovateľ sa s ním v dôvodových líniách ústavnej sťažnosti síce nestotožnil, ale súčasne neuviedol argumenty a skutočnosti, ktoré by smerovali k spochybneniu jeho správnosti. Bez úmyslu nahrádzať odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu, len na zvýraznenie jeho správnosti, poukazuje ústavný súd na závery doktríny. Aj odborná literatúra totiž zdôrazňuje, že v kontexte následku trestného činu uvedeného v § 360a ods. 1 Trestného zákona postačí možnosť zhoršenia kvality života podstatným spôsobom a netreba, aby táto obava naozaj vznikla (Kolesár, J., Burda, E. In Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár – 2. diel. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011).

19. Ak sťažovateľ uvádza, že poškodenú neprenasledoval po dlhší čas podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, tak ústavný súd poukazuje na bod 44 dôvodovej časti uznesenia najvyššieho súdu. Na tomto mieste najvyšší súd uviedol, že dlhodobý charakter prenasledovania v zmysle § 360a ods. 1 Trestného zákona nie je z hľadiska obsahu totožný s kvalifikačným znakom „po dlhší čas“ v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona. Obe kategórie preto nemožno zamieňať. Následne najvyšší súd akcentoval: *«Kým spojenie „po dlhší čas“ vyjadruje osobitný kvalifikačný pojem vo vzťahu k spáchaniu trestného činu, ktorý zakladá kvalifikovanú skutkovú podstatu rôznych trestných činov, spojenie „dlhodobé prenasledovanie“ spolu s ďalšími prvkami konania páchatel'a tvorí základnú skutkovú podstatu konkrétneho trestného činu, a to prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona.»*. Ústavný súd teda nevidí dôvod na odklon od názorov najvyššieho súdu, v zmysle ktorých sa dlhodobý charakter prenasledovania musí posudzovať individuálne, pričom je potrebné zohľadniť aj intenzitu konania sťažovateľa, ktorý poškodenej poslal rozličnými formami v období od 3. augusta 2017 do 27. septembra 2017 celkom 140 správ. Akcentujúc korektnosť záverov najvyššieho súdu, ústavný súd opätovne poukazuje na závery odbornej literatúry, podľa ktorej pre dlhodobé prenasledovanie stačia tri dni. Už takéto obdobie núti poškodeného (poškodenú), aby bol neustále v strehu s vyhliadkou, že takéto útoky môžu pokračovať. Rozmedzie medzi začiatkom prvého a koncom posledného musí byť aspoň 72 hodín (Kolesár, J., Burda, E. In Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár – 2. diel. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011).

20. V reakcii na tvrdenie sťažovateľa o nesprávnom právnom posúdení skutku ústavný súd koncentruje zreteľ predovšetkým na bod 50 uznesenia najvyššieho súdu. Odtiaľ vyplýva, že sťažovateľ sa daného skutku právne kvalifikovaného podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) Trestného zákona dopustil preto, lebo poškodenú dlhodobo prenasledoval takým spôsobom, že to mohlo

podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jej života tým, že sa jej vyhrážal inou ujmou a zároveň ju proti jej vôli kontaktoval prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby. Najvyšší súd teda vzhliadol pochybenie v pôvodnom (odlišnom) vymedzení skutkovej vety okresným súdom, čím došlo k porušeniu zákona v neprospech sťažovateľa. Táto okolnosť však nevedla k postupu podľa § 388 a § 389 Trestného poriadku z právne relevantnej príčiny objektivizovanej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Uvedený záver podľa ústavného súdu nie je ústavne neudržateľný, pretože zistené porušenie zákona v neprospech sťažovateľa jeho postavenie zásadným spôsobom neovplyvnilo. V tomto zmysle je podstatné, že na avizované pochybenie sa neupínala zmena právnej kvalifikácie zisteného skutku (skutok ostal aj naďalej právne kvalifikovaný podľa identického ustanovenia Trestného zákona), a teda ani možnosť iného rozhodnutia o vine sťažovateľa.

21. Sťažovateľ v naznačenej súvislosti ďalej tvrdí, že najvyšší súd síce poukázal na nesprávne právne posúdenie jeho konania zo strany súdov nižších stupňov, avšak svoje právne posúdenie neodôvodnil. S avizovaným tvrdením sa však predovšetkým s poukazom na body 48 a 49 dôvodov uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd nemôže stotožniť. Najvyšší súd totiž sťažovateľovi konkrétne vysvetlil, že možnosť zhoršenia kvality života poškodenej podstatným spôsobom, teda zmienená zmena kvalifikácie učinená na dovolanie sťažovateľa, rezumovala z časového úseku posielania SMS správ a mailových správ poškodenej, z intenzity zasielania predmetných správ, ako aj z ich obsahu. V zhode s najvyšším súdom tak možno uzavrieť, že sťažovateľovým konkrétnym konaním mohlo dôjsť k podstatnému zhoršeniu kvality života poškodenej. Najvyšší súd tak svoj záver odôvodnil spôsobom, ktorý možno vyhodnotiť ako ústavno-právne korektný, pretože nie je len všeobecný a pleonastický (pleonazmus), ale opiera sa o konkrétne identifikované skutočnosti.

22. Ak ide o výzvu poškodenej na nekontaktovanie zaslanú sťažovateľovi, tak podľa sťažovateľa nie je zjavné, kto a kedy túto výzvu predložil do trestného spisu. Ani táto sťažnostná námietka nie je dôvodná. Z bodu 34 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že výzva poškodenej, ktorou sťažovateľ požiadala, aby ju už nijakým spôsobom nekontaktoval (telefonátmi, SMS správami, prostredníctvom mailovej pošty alebo obdobným spôsobom), bola priložená ako dôkaz k trestnému oznámeniu poškodenej podanému na sťažovateľa zo 7. septembra 2017. Túto okolnosť poškodená potvrdila aj na výsluchu 17. apríla 2018.

23. Neuniklo napokon pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v rámci ústavnej sťažnosti v mnohom opakuje v podstate obsahovo identické námietky, aké uviedol v podaniach generovaných v trestnom konaní. Ústavný súd však nie je ďalšou, alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi. Len skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi všeobecných súdov poskytnutými v reakcii na jeho argumentáciu nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti týchto záverov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne názory všeobecného súdnictva svojím vlastným (m. m. napr. III. ÚS 118/2024).

24. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci (v danom prípade uznesením najvyššieho súdu, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami

alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba ústavne relevantná súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že ani uznesenie najvyššieho súdu nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že ani dôvodnosť tejto časti ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd odmietol aj v rozsahu cielenom proti uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu odmietol sčasti pre deficit právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 15 dôvodov tohto uznesenia) a sčasti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (body 10 až 14 dôvodov tohto uznesenia). V relácii k uzneseniu najvyššieho súdu musela byť ústavná sťažnosť odmietnutá z dôvodu uvedeného v § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

26. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu